

A stylized map of the Epen region, featuring a network of light blue lines representing rivers and streams. The map is set against a solid blue background. The word "GEUL" is written in a small, dark blue, sans-serif font near a river junction in the upper left. The word "Epen" is written in a larger, dark blue, sans-serif font in the center. The title "Dorpsontwikkelingsplan" is written in a smaller, italicized, dark blue, sans-serif font below "Epen".

GEUL

Epen

Dorpsontwikkelingsplan

01 *De bron voor een betere leefbaarheid* 06

Dorpsontwikkelingsplan Epen	07
Wat is zelfsturing?	08
Waarom een Dorpsontwikkelingsplan?	08
Aanpak	09
Doelstellingen	09
Epen: gemeenschapszin, natuur en toerisme als steunpilaren	10

02 *Thema's* 12

Het sociale aandachtsgebied	13
Huisvesting en openbare ruimte	14
Natuur en duurzaamheid	15
Voorzieningen en leefomgeving	16
Verenigingen en evenementen	16
Verkeer en veiligheid	17
Werkgelegenheid en ondernemerschap	17
Recreatie en toerisme	18

03 *Vervolg op dorpsontwikkelingsplan* 19

Succes	20
Dank	20
Samen aan de slag!	21

04 *Uitvoeringsplannen* 22

#1 ontmoetingsplaatsen	23
#2 exploitatie Patronaat	23
#3 zelfredzaamheid en sociale cohesie	24
#4 samenwerking tussen verenigingen	24
#5 natuur	26
#6 verkeersveiligheid en parkeerbeleid	26
#7 recreatief aanbod	27
#8 woningaanbod	27
#9 Epen digitaal profileren	28
#10 evenementen- en activiteitenkalender	28

*De bron voor een
betere leefbaarheid.*

Dorpsontwikkelingsplan Epen:

07

Voor u ligt het Dorpsontwikkelingsplan Epen: een gericht plan voor het verbeteren van het leefklimaat en de kwaliteit van leven in Epen, voor de inwoners, de in het dorp gevestigde bedrijven en de vele bezoekers die er komen.

Honderdvijftig jaar geleden was Epen een agrarische gemeenschap met zo'n vierhonderd inwoners, negentig huizen – het merendeel boerderijen – en een school met om en nabij de zeventig leerlingen. Nu, in 2017, wonen er ruim 1.120 mensen in ons dorp. Er is nog steeds een school, net als een bakkerij en een supermarkt. De boerenbedrijven van toen zijn merendeels veranderd in toeristische accommodaties of hebben andere (neven) functies gekregen.

Kortom: in Epen is veel veranderd. En die veranderingen zullen zich blijven voordoen. Daarom kijken we vooruit, de toekomst roept. Want ondanks maatschappelijke ontwikkelingen als de vergrijzing, de individualisering en de toenemende drukte van ons bestaan blijft één zaak fier bij alle Epenaren overeind: de liefde voor Epens rijke natuur en de betrokkenheid bij de lokale gemeenschap.

Het is dit gevoel van trots en verantwoordelijkheid dat de drijvende kracht vormt achter de visie in dit Dorpsontwikkelingsplan, oftewel DOP. Het is de bron voor verandering, vernieuwing en verbetering, ingezet en uitgevoerd door de Epenaren zelf.

De Initiatiefgroep Zelfsturing Epen staat voor de belangen van alle inwoners van het dorp, jong én oud. Alleen samen houden wij ons dorp leefbaar. Daarom is het belangrijk dat iedereen er op zijn of haar eigen manier een steentje aan kan bijdragen.

In dit DOP wordt de toekomstvisie voor Epen beschreven door middel van plannen, ideeën, suggesties en wensen van allen die hier wonen. Met deze visie geven de inwoners aan wat de gewenste ontwikkeling is van de leefbaarheid in ons dorp en de directe omgeving, zoals het buitengebied.

Wat is zelfsturing?

Met zelfsturing wordt de werkwijze bedoeld waarmee inwoners van een kern zelf samenwerken aan verbetering van de kwaliteit van hun leefomgeving. Niet enkel het gemeentebestuur bepaalt vooraf hoe de omgeving er uit gaat zien, maar vooral de bewoners zelf zijn aan zet, op basis van keuzes die zij samen hebben gemaakt. De gemeente draagt vervolgens wel bij in de uitvoering van de plannen.

Het gemeentebestuur maakt bewust ruimte voor initiatieven van inwoners, waardoor de burgers zelf verantwoordelijk zijn voor het leven in hun woonplaats. En het liefst zoveel dorpsbewoners als mogelijk, zodat de kansen die deze werkwijze biedt, optimaal benut worden. Alleen met de inzet van ieders talenten en de bereidheid om vrijwilligerswerk te verrichten, zullen de kansen die zelfsturing Epen biedt ook daadwerkelijk een succes worden.

Waarom een Dorpsontwikkelingsplan?

Met een DOP reageren de inwoners pro-actief op ontwikkelingen om hen heen. Daar waar vroeger de overheid bepaalde, is nu de burger zelf (mede) aan zet. Het DOP sluit op deze wijze aan bij de wensen en ideeën van bewoners. In het proces worden individuele burgers, verenigingen, bedrijven, de gemeente en overige belanghebbende organisaties betrokken. De gemeente faciliteert en stuurt waar nodig bij.

**“GEZAMENLIJK AAN DE SLAG GAAN OP BASIS
VAN EEN BREED GEDRAGEN TOEKOMSTVISIE.”**

Aanpak

Het fundament voor een succesvolle aanpak van zelfsturing in Epen wordt gelegd door gezamenlijk te bouwen aan een breed gedragen visie én door samen prioriteiten te bepalen.

Als eerste stap is er door de Initiatiefgroep Zelfsturing Epen in 2015 een enquête uitgevoerd onder inwoners. De denkbeelden, meningen en wensen uit dit onderzoek vormen het startpunt van het Dorpsontwikkelingsplan dat u nu in handen houdt. Vervolgens is er in 2016 door de Initiatiefgroep Zelfsturing én individuele burgers een begin gemaakt met het schrijven van het DOP.

Dit Dorpsontwikkelingsplan omvat acht thema's, geformuleerd als ambities, en tien uitvoeringsplannen aan de hand waarvan deze ambities moeten worden gerealiseerd. Verschillende werkgroepen kunnen de komende tijd aan de slag om deze uitvoeringsplannen te vertalen naar concrete projecten. U kunt zich opgeven om lid te worden van een van deze werkgroepen. Zo kunt u meedoen om samen met andere inwoners het leefklimaat in Epen te verbeteren en toekomstbestendig te maken.

Doelstellingen

De doelstellingen van het Dorpsontwikkelingsplan Epen zijn tweeledig:

- het creëren van een breed gedragen toekomstvisie op de ontwikkeling van de leefbaarheid in Epen en de directe omgeving;
- het activeren van de Epenaren om gezamenlijk aan de slag te gaan teneinde deze visie aan de hand van de uitvoeringsplannen te vertalen naar concrete projecten.

Epen: gemeenschapszin, natuur en toerisme als steunpilaren

Wanneer we teruggaan in de tijd, dan zien we dat de natuur – de bronnen in het bijzonder – de oorsprong van Epen vormt. 'Apa', de benaming waar Epen van is afgeleid, staat namelijk voor 'water'. Het is ook diezelfde natuur die aan het begin van de twintigste eeuw ervoor gezorgd heeft dat het dorp in zwang raakte bij mensen van buiten.

Neem nu de natuurbeschermer Eli Heimans, die destijds het gebied rondom Epen voor het eerst de naam 'Krijtland' meegaf vanwege het prehistorische gesteente dat hij tegenkwam. Heimans leeft voor altijd voort in de groeve en de straat die zijn naam dragen. Eli Heimans was de eerste van velen die sindsdien hebben genoten van dit buitenlands aandoende stukje Nederland. Een stuk land dat overigens ook buitenlands klonk: tot aan de Tweede Wereldoorlog werd in de streek rondom Epen nog volop Duits gesproken.

De natuur en het landschap is het decor waarin Epen zich bevindt, het toerisme de economische motor. Maar het is de Epense gemeenschap die het dorp maakt tot wat het is. Al eeuwenlang, in tijden van voor- en tegenspoed, schaarste, oorlog en armoede, werkten de Epenaren hard om in hun levensonderhoud te voorzien. Eerst alleen op het land, maar veel later ook in de mijnen en in de plaatselijke hotels en cafés. Tot op de dag van vandaag beheren de agrariërs en nu ook de natuurbeherende instanties het unieke landschap. Maar voor alles werd er met elkaar gewerkt om de eigen gemeenschap vitaal en bruisend te houden. Dat resulteerde uiteindelijk ook in een bloeiend en rijk verenigingsleven.

De gemeenschap, natuur/landschap en het toerisme; het zijn de drie steunpilaren voor Epen. Steunpilaren waar balans tussen moet bestaan om zo het dorp leefbaar te laten zijn en blijven.

In en rondom Epen staan circa vierhonderdtachtig woningen met ongeveer 1.120 bewoners, waarvan er zevenhonderdveertig in het dorp zelf leven. De overigen wonen in de omringende buurtschappen Eperheide, Terziet, Kuttingen, Camerig en Cottessen. De buurtschappen Camerig en Cottessen behoren in feite niet tot Epen maar tot Vijlen (gemeente Vaals); in sociaal opzicht echter richten de inwoners zich in grote mate op Epen.

Thema's.

Uit de enquête Epen aan Zet uit 2015 zijn wensen, meningen en ideeën voortgekomen die gekristalliseerd zijn in de in dit DOP geformuleerde visie. De aandachtsgebieden zijn divers: vrijwel alle fysieke, culturele en maatschappelijke thema's passeren de revue. Deze onderwerpen hebben vaak verwantschap met elkaar omdat ze hun oorsprong vinden in bredere uitdagingen die niet tot één thema of beleidsveld te herleiden zijn.

Het Dorpsontwikkelingsplan gaat uit van acht grote thema's, die de rode draad vormen van de toekomstige ontwikkeling van Epen. Daarbij komen ook de drie steunpilaren – gemeenschap, natuur en toerisme – nadrukkelijk aan de orde. De thema's zijn hierna geformuleerd als evenzovele ambities. Het zijn acht uitdagingen waar de Epenaren de komende jaren samen de schouders onder gaan zetten om ze via uitvoeringsplannen daadwerkelijk te gaan realiseren.

#1

Epen wil een dorp voor iedereen zijn, van jong tot oud, met een sterke sociale cohesie, een actief verenigingsleven en optimale voorzieningen om elkaar te ontmoeten en te ondersteunen. De Epenaren verwelkomen nieuwe inwoners, helpen hen om zich thuis te voelen en zijn gastvrij naar de vele bezoekers die ieder jaar weer naar het dorp komen.

13

Het sociale aandachtsgebied

Uit de enquête blijkt dat de meeste inwoners veel waarde hechten aan het actief betrekken van de jeugd bij de gemeenschap, bijvoorbeeld in het verenigingsleven en bij het organiseren van activiteiten. Verder vinden de Epenaren dat er een ontmoetingsplek voor de jongeren moet worden gecreëerd en dat verenigingen zich meer open dienen te stellen voor de inbreng van jeugdige dorpsbewoners.

Om jonge gezinnen aan het dorp te binden is het van belang dat de basisschool voor Epen behouden blijft, met goede ouderparticipatie, kwalitatief sterk onderwijs en kinderopvang in de vorm van een kinderdagverblijf en/of buitenschoolse opvang.

Epenaren willen graag zo lang mogelijk in hun dorp kunnen blijven wonen. Het is daarom noodzakelijk dat er voldoende aangepaste woongelegenheden is. Daarnaast is het van belang dat de ouderen waar nodig geholpen worden om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven.

“Epenaren willen zo lang mogelijk in hun dorp wonen.”

Ook de toegankelijkheid van dorp en faciliteiten voor mindervaliden is een absoluut verbeterpunt. In het sociale domein dient aandacht gegeven te worden aan de zorg voor kwetsbare groepen, zoals asielzoekers/vluchtelingen, maar eveneens voor huishoudens die het moeilijk hebben.

Als een rode draad door dit domein loopt ook de wens om een goede informatievoorziening te creëren. Te denken valt aan een vragenloket, waar mensen terecht kunnen met vragen over bijvoorbeeld zorg, het huishouden, technische problemen etc. Hierdoor blijven de inwoners op de hoogte van wat er in het dorp speelt, welke diensten ze waar en wanneer kunnen krijgen en welke activiteiten er plaatsvinden.

**“DOOR JONGEREN ERBIJ
TE BETREKKEN WORDT
DE BASIS GELEGD VOOR
DE TOEKOMST.”**

#2

Huisvesting en openbare ruimte

Epen wil een geliefde plek zijn om te wonen en te leven, voor alle generaties. Dit wordt verwezenlijkt door een flexibel en evenwichtig woningaanbod dat aansluit op trends in de markt, met tegelijkertijd ruimte voor mensen die zich in Epen willen vestigen of er willen blijven. Epen streeft naar een veilige en aantrekkelijke leefomgeving door de balans tussen wonen, werken, natuur en toerisme te bewaren en te bewaken.

Het is belangrijk dat er de komende jaren voldoende woonruimte wordt gerealiseerd. Uit de reacties van de deelnemers aan de enquête komt een duidelijk signaal naar voren: huisvesting mag allemaal wat gemakkelijker en flexibeler, zeker wat betreft regelgeving omtrent nieuwe woonvormen.

In dit kader denkt men aan huisvesting voor starters en nieuwkomers, maar ook voor ouderen voor wie het wonen gecombineerd kan worden met de juiste zorgvoorzieningen. Tevens geven de Epenaren in de enquête aan dat zzp'ers of beginnende bedrijven moeten worden gefaciliteerd, zodat zij ook in Epen kunnen ondernemen.

"Slim en soepel omgaan met huisvesting en bestaande panden is geboden."

In Epen is een veilige, aantrekkelijke en gezellige openbare ruimte van groot belang. Een wens van veel Epenaren is een centrale ontmoetingsplek waar ook evenementen kunnen plaatsvinden. Dit zou bijvoorbeeld het Patronaatsplein kunnen zijn.

Dat plein zou volgens diverse respondenten van de enquête een meer uitnodigende uitstraling kunnen krijgen. De ligging van het overwegend bestrate plein vraagt om een inventieve, mogelijk meer groene inrichting. Wellicht kunnen er zelfs watertappunten, oplaadpunten, wifi-hotspots, een speelplaats of beweegtuin worden ingericht, of additioneel aan het hoeskamerproject een ouderenontmoetingsplek. Op deze manier wordt het Patronaatsplein een sfeervolle, multifunctionele en toekomstbestendige plek waar mensen elkaar spontaan kunnen ontmoeten. Het zou mooi zijn als het amfitheater bij de school en het gebied er rondom hier ook bij aangesloten zouden worden.

**"EEN ONTMOETINGS-
PLEK ZORGT VOOR EEN
BETER LEEFKLIMAAT."**

#3

15

Natuur en duurzaamheid

Epen heeft de natuur als onderscheidend vermogen en zal deze schat koesteren en vernieuwender gaan promoten. Maar die natuur mag nooit de dupe worden van het toerisme en vice versa. Met andere woorden: het evenwicht is essentieel en vereist prioriteit.

De natuur is de kracht van Epen en zijn directe omgeving en daarom reden voor veel mensen om het dorp te bezoeken. Het toerisme zorgt voor inkomsten maar ook voor drukte en daar heeft de natuur soms onder te lijden. Dit mag echter niet gebeuren. Wel dienen de kansen verkend te worden om de natuur op innovatieve wijze te promoten.

“Laten we de natuur promoten en koesteren.”

Epen en omgeving kent een rijk en evenwichtig landschap van bomen, struweel, water en hagen, met een breed scala aan wild, vogels en insecten. Het behoud van dit natuurschoon is van elementair belang voor ons dorp. Natuur en landschap in en rondom Epen zijn voor een groot deel in beheer bij de agrarische sector en enkele natuurorganisaties. De boerenbedrijven zorgen naast de productie van voedsel ook voor de koeien in de wei. Door onderlinge samenwerking kunnen er nieuwe kansen voor landschaps- en natuurontwikkeling ontstaan. Nieuwe impulsen kunnen bijdragen aan verbeteringen aan het groen in de dorpskern.

Tot slot kunnen de Epenaren en hun gasten de natuur ook indirect helpen door duurzamer te leven en te wonen. Bijvoorbeeld door het gebruik van e-scooters, de toepassing van zonnepanelen en zonneboilers en door te renoveren in plaats van te verbouwen.

#4

#5

16

Voorzieningen en leefomgeving

Epen wil een dorp zijn waar op slimme wijze (de functies van) voorzieningen met elkaar gecombineerd worden. Het is een plek waar een kwalitatief goede basisschool staat en waar zich met het Patronaat een aantrekkelijke en centrale ontmoetingsplek bevindt die de inwoners van het dorp met elkaar verbindt.

De Epenaren hechten veel waarde aan voldoende voorzieningen in het dorp, zeker met het oog op het leefklimaat voor de inwoners. Maar vooral ook vanwege de toeristische aantrekkingskracht. Het Patronaatsgebouw – en zijn omgeving – kan een ideale ontmoetingsplek zijn die openstaat voor jong en oud, voor bewoners en gasten.

De aanwezigheid van een buurtsuper en andere vormen van detailhandel is van belang voor zowel inwoners als toeristen. Het combineren met andere functies en het behoud van een pinautomaat zou gestimuleerd moeten worden. Een toeristisch infocentrum kan daarnaast een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van het recreatieve aanbod.

Verenigingen en evenementen

Epen wil een saamhorig en levendig dorp zijn met bloeiende verenigingen, waar evenementen en activiteiten worden georganiseerd voor inwoners en bezoekers. Tradities worden gerespecteerd en gevierd, maar de Epenaren staan ook open voor nieuwe ideeën en initiatieven en geven jongeren de ruimte om mee te doen en mee te denken.

Het verenigingsleven is als smeerolie voor de Epense gemeenschap. De jeugd is daarom voor velen de sleutel naar een zonnige toekomst. Dit rechtvaardigt een extra inspanning voor het behoud van de verenigingen. De terugkerende evenementen in Epen (denk aan Kerst in het Geuldal, de Zeepkistenrace, Bronkzondag en kermisweekend, concerten van Harmonie en Koor, Gaffelhangen, Schuttersfeesten, Carnaval, BurckBréane enz.) versterken immers de identiteit van het dorp.

De vitaliteit van het verenigingsleven staat echter onder druk door dalende aanwas van leden en minder vrijwilligers. Hiervoor is een gezamenlijke activiteit, meer vernieuwing en samenwerking een absolute noodzaak: samenwerking tussen besturen, met ondernemers en met jonge Epenaren die nog niet actief zijn in het verenigingsleven, is geboden.

“Heb oog voor behoud voorzieningen en lokale middenstand.”

**“GEZAMENLIJKE INSPANNINGEN EN INTENSIEVERE
SAMENWERKING ZIJN VAN GROOT BELANG.”**

#6

Verkeer en veiligheid

Epen wil een veilig dorp zijn dat goed bereikbaar is voor inwoners en bezoekers, waar voldoende parkeergelegenheid bestaat en waar in de infrastructuur recht gedaan wordt aan het historische en intieme karakter. In Epen is de leefbaarheid een groot goed en daarom mag de verkeersveiligheid nooit ten koste gaan van andere belangen. Ook hier vormt de harmonie tussen dorpsleven, natuur en toerisme de kern.

Epen is een toeristische trekpleister. Dat is vooral voor de lokale economie goed. Maar het brengt volgens velen ook problemen met zich mee, o.a. op het gebied van verkeer en veiligheid. Door de populariteit van het Heuvelland en de Mergellandroute worden de verkeersaders in het hart van het dorp bevolkt door talloze dagjesmensen, motorrijders en wielrenners.

Door de vele bezoekers neemt tevens de parkeerdruk in het dorp toe. Daarom moeten er wellicht meer en beter bereikbare parkeerplaatsen gerealiseerd worden. Deze dienen wel goed in de natuurlijke omgeving te worden ingepast. Organisaties van wielerevenementen moeten goede afspraken maken met de gemeente, zodat het wonen en werken in Epen en omgeving niet teveel belast wordt.

De infrastructuur van Epen kenmerkt zich door kleinschaligheid. Samen met de gemeente kan nagegaan worden welke maatregelen men moet nemen om de nadelen hiervan voor het verkeer te beperken, zonder het karakter van het dorp aan te tasten.

#7

Werkgelegenheid en ondernemerschap

Epen wil een ondernemend dorp zijn, waar bedrijven zich inzetten voor de leefbaarheid, waar starters en zzp'ers zich kunnen vestigen én waar inwoners in de eigen woonplaats in hun behoeften kunnen voorzien. Structurele vormen van samenwerking tussen ondernemers zijn hiervoor van groot belang.

"Bereikbaarheid en veiligheid zijn belangrijk voor het toerisme en het leefklimaat."

Epenaren hebben belang bij een ondernemend klimaat in het dorp. De inwoners vinden het belangrijk dat de ondernemers in Epen samenwerken. Een goede stap is de samenwerking tussen verschillende ondernemers via de Ondernemersvereniging Epen.

Voornamelijk startende ondernemers en zzp'ers moeten de ruimte krijgen om zich in Epen te vestigen en te profileren. De regelgeving vormt, zoals gezegd, volgens velen echter een belemmering. Daarom zou het aanbeveling verdienen als vergunningen voor bijvoorbeeld bedrijven aan huis worden uitgebreid.

Daarnaast moet voorkomen worden dat inwoners van Epen in de toekomst buiten het dorp naar bijvoorbeeld de supermarkt, pinautomaat of bakker gaan. Dit kan wellicht worden tegengegaan door functies van lokale winkels met elkaar te combineren.

"Ondernemers moeten in Epen de ruimte krijgen."

#8

Recreatie
en toerisme

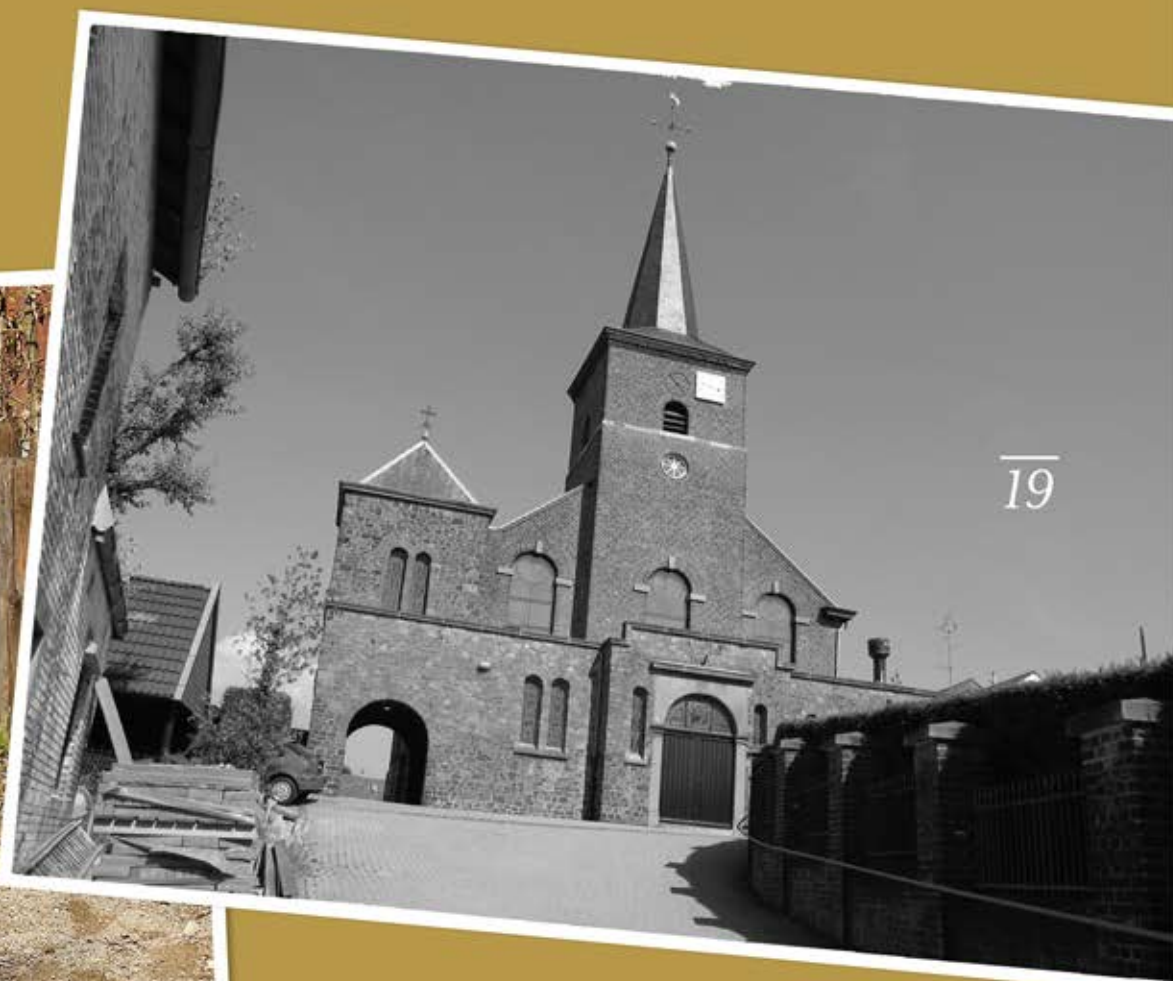
Epen wil een aantrekkelijke bestemming voor toeristen en dagjesmensen zijn door het moderne en veelzijdige aanbod van faciliteiten. Hierbij wordt een hedendaagse beleving gekoppeld aan de authenticiteit van het aanwezige culturele, religieuze en natuurlijke erfgoed. Door gebruik te maken van digitale kanalen worden evenementen en activiteiten naar een breed publiek gecommuniceerd. Zo kan Epen zich nóg meer profileren.

Het dorp is historisch gezien bekend om de aanwezigheid van beken en bronnen in het bijzonder. Onder de noemer 'Epen Bronnenland' kan Epen zich als vernieuwend en duurzaam natuurdorp profileren. Voor veel Epenaren is het bovendien van belang dat ons cultureel en religieus erfgoed bewaard blijft.

Dankzij de prachtige natuur heeft Epen een sterke toeristische aantrekkingskracht die zorgt voor welvaart. Om de welvaart te behouden is het belangrijk om te investeren in duurzame vernieuwing, verfraaiing en (vooral) verbreding van het toeristische aanbod. Dit zal zorgen voor meer leven in de brouwerij en voor een verlenging van het toeristenseizoen; uiteraard dienen activiteiten in balans te zijn met het welzijn van alle inwoners.

“EPEN STAAT
TE BOEK ALS
LEVENDIG,
VERNIEUWEND
EN DUURZAAM
NATUURDORP.”

*Vervolg op dorps-
ontwikkelingsplan*

Succes

Dit Dorpsontwikkelingsplan is een plan op hoofdlijnen voor het verbeteren van het leefklimaat en de kwaliteit van leven in Epen. Echter ook een flexibel plan, er is en blijft ruimte voor het inpassen van nieuwe ideeën. Ook willen wij voortdurend blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten.

Dank

Ruim dertig vrijwilligers uit ons dorp hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit plan. Een woord van dank is hier dan ook zeker op zijn plaats. Zonder hun inzet hadden wij niet tot dit resultaat kunnen komen.

“ER IS EN BLIJFT
RUIMTE VOOR
HET INPASSEN
VAN NIEUWE
IDEEËN.”

Samen aan de slag!

Willen we dit Dorpsontwikkelingsplan nu ook succesvol uitvoeren; dan is ieders inbreng wenselijk, ja zelfs noodzakelijk. Immers nu kunnen we verder samen werken aan onze toekomst. Een duurzame Epense toekomst waarin ook u een aandeel kunt hebben.

Mensen die een bijdrage in welke vorm dan ook willen leveren aan één van de genoemde uitvoeringsplannen kunnen zich opgeven via epen.zelfsturing@hotmail.com of contact opnemen met een van de initiatiefnemers. Iedereen met een positieve kijk is van harte welkom. Leven in een gemeenschap is samenwerken, de Epense gemeenschap blijft leefbaar als we ons hiervoor blijven inzetten. Afzonderlijk van dit boekje ontvangt u een uitnodiging voor een bijeenkomst voor de vorming van projectgroepen. Deze groepen gaan in 2017 nog met de uitvoeringsplannen aan de slag.

De allerbelangrijkste boodschap blijft dat we het samen, voor iedereen en voor onze Epense leefomgeving doen.

Initiatiefgroep Zelfsturing Epen

René Alberts, Alexander Bastings, Ruud Belleflamme (vz), Jasper Burgers, Jan Jansen, Nadine Olthof, Bert Ubaghs, Elian Vanderheijden.

De allerbelangrijkste boodschap blijft dat we het samen, voor iedereen en voor onze Epense leefomgeving doen.

Uitvoeringsplannen.

De acht thema's zijn in het Dorpsontwikkelingsplan Epen uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringsplannen. Die zijn niet één-op-één aan een specifiek thema gekoppeld, maar zijn er juist op gericht om de geformuleerde ambities in samenhang met elkaar te realiseren.

#1

De tien uitvoeringsplannen zijn in grote lijnen geschetst: door de inbreng van ideeën van bewoners in werkgroepen kunnen er elementen worden toegevoegd, aangepast of weggelaten. De werkgroepen zullen de plannen vertalen naar concrete projecten, waarvan vervolgens de haalbaarheid zal worden getoetst. Zo werken we samen stapsgewijs toe naar het verwezenlijken van de in dit DOP verwoorde visie.

Uitvoeringsplan 1: Herkenbare en aantrekkelijke ontmoetingsplaatsen inrichten of moderniseren

Epen is een dorp met een sterke sociale cohesie. Door het inrichten van ontmoetingsplekken, het liefst op een centrale locatie, wordt het voor de Epenaren makkelijker om met elkaar in contact te komen. Bovendien zijn zulke plekken uitstekende locaties voor het organiseren van evenementen.

Suggesties:

- het 'vergroenen' en verbinden van schoolplein, Patronaatsplein en waar mogelijk ook de ruimte om het WoonZorgComplex 'Het trefpunt';
- in het kader van duurzaamheid en thematisering van "water" (Apa = Epen) kan de openbare ruimte worden voorzien van faciliteiten als:
 - een watertappunt;
 - gratis wifispots in de openbare ruimte;
 - een trapveldje;
 - een Jeu de Boules-baan;
 - een goede hondenuitlaatplek;
 - informatiezuil(en);
 - oplaadpunten voor bijvoorbeeld e-bikes of elektronische auto's.

#2

Uitvoeringsplan 2: Toekomstbestendige exploitatie van gemeenschapsvoorziening het Patronaat

Het Patronaat moet de centrale ontmoetingsplek voor jong en oud worden en daarom is een open en multifunctioneel karakter voor zowel inwoners als gasten geboden.

Suggesties:

- extra sportfaciliteiten, zoals bijvoorbeeld spinning of bewegen voor ouderen;
- onderdak bieden voor het Huiskamerproject en de uitbouw van een sociale ontmoetingsplek, niet alleen voor ouderen maar ook voor de JongerenVerenigingEpen (JVE);
- een repair café;
- de kinderopvang onderbrengen in afstemming met de basisschool;
- een loket voor hulpvragen inrichten;
- een aanlandplaats voor mantelzorgers en/of burenpject;
- een klussendienst opstarten in het Patronaat.

“HET PATRONAAT WORDT DE CENTRALE ONTMOETINGSPLEK VOOR JONG EN OUD.”

#3

Uitvoeringsplan 2: Verbeteren van de zelfredzaamheid en sociale cohesie

Epen is een dorp voor iedereen: voor mensen die er al langer wonen, voor nieuwkomers en voor de gasten die het dorp bezoeken.

Suggesties:

- bij het uitvoeren van de onderstaande activiteiten zou het Patronaat als huisvesting een belangrijke rol kunnen spelen;
- jong helpt oud, bijvoorbeeld studenten die ouden van dagen bijstaan bij dagelijkse bezigheden;
- een belbus;
- een boodschappenservice;
- het organiseren van een jaarlijks 'inwonersevent';
- nieuwe inwoners verwelkomen middels een 'welkoms-informatiepakket' of door het organiseren van een brunch;
- een oppasdienst door jonge ouders voor jonge ouders;
- een werkgroep waarin mensen bij toerbeurt beschikbaar zijn als mantelzorger voor ouderen in 'acute' situaties.

#4

Uitvoeringsplan 4: Stimuleren van samenwerking tussen verenigingen

Door samenwerking tussen de verenigingen te stimuleren behoudt Epen het rijke en vitale verenigingsleven waar het om bekend staat én zorgt het er tevens voor dat deze verenigingen toekomstbestendig blijven.

Suggesties:

- een open en effectieve overlegstructuur voor de besturen van de verschillende verenigingen in het dorp (of i.s.m. verenigingen van andere dorpen);
- het clusteren van taken, zodat er minder werkdruk komt te liggen op de schouders van de vrijwilligers;
- het gezamenlijk gebruik van faciliteiten etc.;
- boeiende evenementen organiseren voor jongeren;
- bestaande evenementen aanpassen aan de huidige behoefte van bezoekers. Behoud het goede, denk breder en vernieuwend, denk buiten bestaande dorpsgrenzen.
- het moderniseren van (de organisatie van) verenigingen o.a. door jongeren actief bij alles te betrekken.

EPEN IS EEN DORP VOOR IEDEREEN:
VOOR MENSEN DIE ER AL LANGER
WONEN, VOOR NIEUWKOMERS EN VOOR
DE GASTEN DIE HET DORP BEZOEKEN.

#5

Uitvoeringsplan 5: Natuur. Accent leggen op duurzaamheid, milieu en schoon houden van de openbare ruimte en natuur

Voor Epen zijn de natuur en het pittoreske karakter de belangrijkste uithangborden. Dit moet zo blijven. Zoek de verbinding met voorlichting over thema's als duurzaamheid en milieu.

Suggesties:

- bewustmaking van het belang van een schone omgeving bij inwoners en toeristen, maar bijvoorbeeld ook bij wielrenners en andere recreanten;
- het benadrukken c.q. tonen van de impact die landbouwbedrijven in het beheer en onderhoud van het landschap hebben. Maar ook andere topics waarbij deze bedrijven en andere ondernemers een rol kunnen spelen zoals:
- eco lifestyle;
- landbouw-nieuwe stijl (urban farming);
- uitbreiding van bomen, hagen, graften, meer diversiteit en dieren in het landschap;
- thematisering van de positieve effecten van groen op het welbevinden, educatie en voorlichting;
- nieuwe energie versus oude energie (combinatie van duurzaamheid en natuur);
- het onderhoud van de vele wandelpaden;
- het aanspreken op elkaars gedeelde verantwoordelijkheid.

#6

Uitvoeringsplan 6: Verkeersveiligheid en parkeerbeleid verbeteren

Een veilig en goed bereikbaar Epen, voor zowel de inwoners als de bezoekers van het dorp, is van groot belang.

Suggesties:

- oversteekplaatsen Julianastraat / Wilhelminastraat duidelijker aangeven;
- de kruising Wilhelminastraat / Julianastraat verbeteren;
- meer 30 kilometerzones in woonwijken inrichten;
- meer controle c.q. handhaving op onveilige verkeerssituaties, zodat de onveiligheid voorkomen kan worden;
- heldere afspraken maken betreffende toertochten, zowel voor fietsers als voor motoren en auto's;
- goede parkeerplekken aanleggen in harmonie met de natuur en het historische karakter van het dorp;
- voetgangers voorrang verlenen; langzaam verkeer is kwetsbaar. Zoek naar een balans tussen doorstroming en veiligheid voor het langzame verkeer. Bij herinrichting van de openbare weg of delen daarvan kan het ontwerp zodanig zijn dat de auto 'te gast' is.

#7

Uitvoeringsplan 7: Verbreding en vernieuwing van het recreatieve aanbod

Verbreding en vernieuwing van het recreatieve aanbod zorgt voor een levendig dorp dat op de toekomst is voorbereid. Stilstaan is achteruitgang. Bovendien wordt op deze manier het toeristenseizoen verlengd dan wel gespreid en dat is goed voor de lokale economie.

Suggesties:

- profilering van Epen als 'Epen Bronnenland', door bijvoorbeeld de aanleg van wandelroutes langs de verschillende bronnen in de omgeving;
- het verkopen van 'Epens bronwater';
- de Heijmansgroeve prominent positioneren en het carboongesteente als 'zwart goud' promoten;
- bospaden verrijken met een trimparcours voor sportievelingen;
- hutten bouwen voor kinderen;
- een klauter- en/of klimbaan aanleggen;
- een permanente trainingsbaan voor de jaarlijkse zeepkistenrace;
- uitzichtpunten inrichten;
- het gebruik van elektrische scooters bevorderen.

#8

Uitvoeringsplan 8: Zorgen voor een evenwichtig woningaanbod

Epen is en blijft een geliefde plek om te wonen. Voor de toekomst is het belangrijk dat er voldoende woonruimte wordt gerealiseerd voor jongeren én ouderen, zodat de leefbaarheid in Epen optimaal blijft.

Suggesties:

- ouderen die langer zelfstandig kunnen wonen, bijvoorbeeld dankzij een flexibele mantelzorgwoning;
- een goede mix van koop- en huurwoningen nastreven;
- ruimte creëren voor starters en jongeren die er juist voor kiezen om in Epen te gaan wonen of er te blijven;
- samen met de overheid en marktpartijen mogelijkheden verkennen voor nieuwe, flexibele woonvormen, die o.a. leegstand tegengaan en slim (her)gebruik van bestaande panden bevorderen.

ZOWEL DE INWONERS ALS DE BEZOEKERS VAN HET DORP."

#9

Uitvoeringsplan 9: Epen digitaal profileren via internet en/of een app

Het imago van Epen versterken, zodat inwoners nóg trotser worden en het dorp nóg aantrekkelijker wordt voor bezoekers. Dit is vooral van belang teneinde ook de volgende generaties, wier belevingswereld zich voornamelijk online bevindt, aan Epen te binden.

Suggesties:

- online branding van Epen als 'merk', als 'Epen Bronnenland' bijvoorbeeld;
- de natuur laten beleven via nieuwe, technologische toepassingen, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een wandelapp of een educatieve app;
- het recreatieve aanbod beter zichtbaar maken via internet en/of een app, zodat mensen geïnformeerd raken en nog enthousiaster worden om naar Epen te komen.

#10

Uitvoeringsplan 10: Een (digitale) evenementen- en activiteitenkalender samenstellen voor inwoners en bezoekers

Laten zien dat Epen een saamhorige en bruisende gemeenschap is, een voornaam onderdeel immers van de dorpsidentiteit.

Suggestie:

- een compleet overzicht van de evenementen en activiteiten die door verenigingen en ondernemers in Epen worden georganiseerd, zowel voor de Epenaren zelf als voor toeristen; dit kan zowel een digitale voorziening zijn alsmede een 'offline' variant (bijvoorbeeld een informatiezuil).

